

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма
«Політичні комунікації та публічна політика»
Спеціальність С2 Політологія
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри філософії, соціології та
релігієзнавства
Протокол № 01 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Дойчик М.В.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія
Викладач	Рохман Богдан Михайлович, кандидат філософських наук, доцент
Контактний телефон викладача	0957037492
E-mail викладача	bogdan.rokhman@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є «Філософія» яка читається студентам другого курсу. В межах лекційного викладу та семінарської практики з «Філософії» акцент робиться на історико-філософській складовій напрямів думки, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших філософських проблем. Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку античної, середньовічної, ренесансної, новочасної (з особливим акцентом на німецькій класиці) філософії та особливостям сучасного етапу розвитку філософського осягнення світу, актуальному стану розвитку філософських уявлень про буття, свідомість, пізнання, метод, людину, культуру та цивілізацію, суспільство та історичний процес. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Завдання, які покликана вирішити пропонована дисципліна, включають не лише засвоєння певних знань з таких галузей філософії, як історія філософії, онтологія, гносеологія, методологія, філософська антропологія, філософія культури та історії, соціальна філософія, але й набуття студентами вмінь опрацьовувати самостійно навчальну літературу, критично мислити та висловлювати свою точку зору на світоглядні питання. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування філософської наукової літератури	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку. Завдання: розкрити предмет і завдання філософії, ознайомити з особливостями її історичного розвитку, експлікувати найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, пояснити місце української філософської думки в контексті світової, з'ясувати найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури	

Основними цілями вивчення дисципліни є У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: характерні риси античного, середньовічного, ренесансного, новочасного та сучасного світогляду, найважливіші поняття філософії кожного з періодів, суть зв'язків та відмінностей між головними філософськими позиціями. вміти: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності орієнтуватися у світоглядних парадигмах, критично оцінювати соціальні, культурні, політичні та інші процеси

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК-03 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-07 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК-05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування

Програмні результати навчання

РН-01 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності

РН-04 Мати навички професійної комунікації

РН-05 Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності

РН-06 Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські	0
практичні	18
лабораторні	0
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Перший	С2 Політологія	1-ий	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лабз аняття	сам.роб.
Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі.	2	2	8
Тема 2. Філософія Стародавнього світу.	2	2	8
Тема 3. Особливості розвитку філософської думки в Європі доби Середньовіччя, Відродження та Нового часу.	2	3	8
Тема 4. Сучасна зарубіжна філософія	1	2	8
Тема 5. Українська філософія.	1	2	8
Тема 6. Філософське розуміння світу та розвитку.	1	2	8
Тема 7. Свідомість, її походження, сутність. Проблема пізнання у філософії.	2	2	8
Тема 8. Суспільство як об'єкт філософської рефлексії.	1	3	8
Контрольна робота			
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна кількість балів в межах залікового курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не зараховано»; 50 – 100 балів – «зараховано». Оцінка		

	розраховується інструментарієм електронного журналу, прийнятого в університеті, як середнє арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях та за письмові роботи, помножене на відповідні коефіцієнти.
Вимоги до письмових робіт	Всі студенти без винятку (в тому числі ті, що навчаються за індивідуальним графіком) виконують одну письмову роботу у вигляді тестів. Тест 1 охоплює зміст лекцій 1-4. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. Оцінка за стобальною шкалою. Тест відкритий для проходження впродовж одного тижня після завершення семінарського заняття по темі Коефіцієнт тестових завдань: 0,25 (це означає, що оцінка за тести у стобальній шкалі множиться на 0,25. Таким чином, максимальна можлива кількість балів за всі виконані тести – 25 балів зі 100. Наприклад: Тест = 65 балів. Бал за тестову складову дисципліни = $65 \times 0,25 = 16,25$).
Семінарські заняття	Студент несе особисту відповідальність за вчасне приєднання до дисципліни в системі дистанційного навчання. Необхідні для приєднання дані (покликання на дисципліну) викладач надає старостам академічних груп не пізніше другого тижня аудиторного навчання. В межах дев'яти запланованих семінарських занять є обов'язковими чотири усні відповіді, які оцінюються за стобальною шкалою. У випадку відсутності усної відповіді в журнал виставляється «0». Коефіцієнт оцінок за усні відповіді: 0,75 (це означає, що сума всіх оцінок за усні відповіді у стобальній шкалі ділиться на кількість усних відповідей і

	результат множиться на 0,75. Таким чином, максимальна можлива кількість балів за всі усні відповіді – 75 балів зі 100. Наприклад: Відповідь 1 = 65 балів; Відповідь 2 = 85 балів. Бал за усну складову дисципліни = $((65+85)/2) \times 0,75 = 56,25$). Обов'язковим є написання двох тестових робіт після відповідних семінарських занять. Результати оцінюються за стобальною шкалою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студенту виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Залік за поточною успішністю виводиться інструментарієм електронного журналу.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Дві письмові роботи у вигляді тестів. Тест 1 охоплює матеріал тем 1-4. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4.

Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Тест 2 охоплює матеріал тем 5 та 6. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання).

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй

навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно. За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі. Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання. Використання інструментів генеративного штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini, Claude тощо) допускається в межах підготовки до усних відповідей на семінарських заняттях (при цьому відповідальність за достовірність інформації несуть самі користувачі). Використання інструментів генеративного штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini, Claude тощо) не допускається під час аудиторного опитування (студенти не можуть відповідати з мобільними пристроями) та виконання аудиторних тестів. Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять студент зобов'язаний пройти аудиторний (письмовий) тест (Кількість тестових завдань: 10. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 10 хв.) з кожної пропущеної теми впродовж найближчих двох тижнів після того, як відбулося пропущене заняття. Студенти, яким рішенням деканату офіційно надано право на індивідуальний графік навчання, та які не мають змоги відвідувати аудиторні заняття (через хворобу, працевлаштування, перебування за кордоном), виконують індивідуальні завдання (Крок 6). Методологія виконання завдань міститься у файлі «ПРОЧИТАТИ ПЕРЕД ВИКОНАННЯМ» у Кроці 6. Важливою умовою отримання оцінки за виконання завдань є дотримання встановлених дедлайнів (у випадку порушення дедлайну виконане завдання оцінюється на мінімальну позитивну оцінку 50 балів.). Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу.	8. Рекомендована література 1. Возняк С. М., Голянич М. Ю., Москаленко Ю. М. Філософська думка України: імена та ідеї. Івано-Франківськ, 2003. 2. Андрущенко В. П., Михальченко М. І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. - К. Генеза, 1996.2. 3. Андрущенко В. П., Волович В. І., Горлач М. І., Головченко Г. Т., Губерський Л. В. Філософія: Підручник. Харків, 2000.. 4. Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. та ін. Філософія. Підручник. Київ, 2001 5. Бойченко І. В. Філософія історії: Підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ,
--	---

2000.	
6. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вузів. - К.: Наукова думка, 1997	
1. Зарубіжна філософія ХХ ст. К., 1993. 2. Кондзьолка В. В. Філософія і її історія. Львів, 1996. 3. Надольний І. Ф. Філософія: Навч. посіб. Київ, 2004. 4. Петрушенко В. Л. Філософія. Львів, 2001. 5. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. 2.вид., випр., доп. Київ,	
2006.	
1. Дойчик М. В. Ідея гідності людини у сократичних діалогах Платона. <i>Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць</i> . 2015. Вип. 102 (10). С. 305-309. 2. Дойчик М. В. Гідність людини у філософії стоїцизму. <i>Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць</i> . 2009. Вип. 17. С. 203-212. 3. Дойчик М. В. Ідея гідності людини в європейському ренесансному гуманізмі. <i>Гілея: науковий вісник</i> . 2010. Вип. 40. С. 125-131. 4. Дойчик М. В. Ідея гідності у філософії Томаса Гоббса. <i>Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць</i> . 2018. Вип. 132 (5). С. 150-156. 5. Дойчик М. В. Толерантність як вияв гідності нації. <i>Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць</i> . 2008. Вип. 15. С. 273-280. 6. Дойчик М. В. Категорія «гідність» у філософії Імануїла Канта. <i>Вісник Прикарпатського університету. Філософські і психологічні науки</i> . 2011. Вип. 14. С. 87-92. 7. Doichyk M. Cultivating dignity in Jean-Jacques Rousseau's social-ethical conception: gender aspect. <i>Вісник Прикарпатського університету. Філософські науки</i> . - Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. Випуск 21. С.16-22. 8. Doichyk M. Protestant view on Human Dignity from the perspective of Max Weber's methodological individualism: social potential. <i>Релігія та Соціум: міжнародний часопис</i> . 2018. № 1-2 (29-30). С. 71-77. 9. Doichyk M, Doichyk O. The Idea of Dignity in Contemporary Scientific Discourse. <i>Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences</i> , 2019. 2 (2). P. 3 - 12. 10. Doichyk, M., & Doichyk, O. (2021). Epistemological Premises for the Concept of Dignity in John Locke's Philosophical Discourse. <i>Epistemological Studies in Philosophy, Social and Political Sciences</i> , 4(1), 3-12.	
1. Білоус С. І., Новосад М. Г., Рохман Б. М., Борисевич Л. В. Християнська культура в українському суспільстві: футурологічні перспективи /ОСВІТНІЙ ДИСКУРС : ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ / Голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : ТОВ “Науково-інформаційне агентство “Наука-технології-інформація”, 2022. – Випуск 40 (4-6). – 92 с.С.53-63 https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39380/Bilous_Novosad_.pdf?sequence=1&isAllowed=y	
2. Рохман Б.М., Савчук О.І., Білоус С.І., Новосад М.Г. Феномен свободи як засаднича сутність становлення суспільства. // Освітній дискурс: Збірник наукових праць / Головний ред. О.П. Кивлюк - Київ: ТОВ “ Науково-інформаційне агентство” Наука-технологія, інформація”, 2023. - Випуск 43 (1-3) С.64-72. DOI: 10.33930/ed.2019.5007.43(1-3)-7 URI: http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/40526	
3. Рохман Б.М., Савчук О.І., Терешкун О.Ф., Сініцина А.В. Етичні аспекти католицької еkleзіології у контексті соціальної стратегії аджорнаменту. //Науковий журнал “Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія”, С. 214-220 Том 14, №1 (2023).	

<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/view/hspedagog14%281%29.2023.214-220>
DOI: [http://dx.doi.org/10.31548/hspedagog14\(1\).2023.214-220](http://dx.doi.org/10.31548/hspedagog14(1).2023.214-220)

4. Рохман, Б., Савчук, О., Терешкун, О., & Гнатюк, Я. (2023). Антропологічний вимір екологічної концепції католицизму в умовах глобальних викликів сучасності. *Схід*, 4(2), 38–45.

[https://doi.org/10.21847/2411-3093.2023.4\(2\).293776](https://doi.org/10.21847/2411-3093.2023.4(2).293776)

<http://skhid.kubg.edu.ua/article/view/293776>

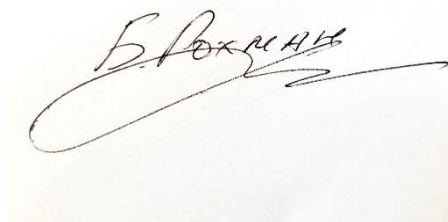
https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1w7GFZfmQ396P3f4NJwos_w2BoMyMIDc

5. Новосад М. Г., Білоус С. І., Рохман Б. М., Савчук О. І. Культура творчого мислення української молоді в сучасному соціумі: аксіологічний аспект // ОСВІТНІЙ ДИСКУРС : ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ / Голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : ТОВ “Науково-інформаційне агентство “Наука-технології-інформація”, 2024. – Випуск 49 (4-6). –137 с. С. 78-92

<https://journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2024/2024r-494-6>

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1w7GFZfmQ396P3f4NJwos_w2BoMyMIDc

Рохман Богдан Михайлович

Доцент кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства